

פּוֹרְשֵׁת

שְׂמַחַתֵּי

הפרשה בקצרה: שמיני

”וַיִּזְם אֶהָרֹן”

רגע של קריאה יחפה.

חנוכת המשכן מסתיימת באסון כבד ומר. יום החג הפוך באחת ליום אבל:

”וַיִּקְחוּ בְנֵי־אֶהָרֹן נֹדֵב וְאֲבִיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ בְּהֵן אֵשׁ וַיִּשְׂמוּ עָלֶיהָ קִטְרֹת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אֵשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם: וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'.”

(ויקרא י א-ב)

- מה היה המעשה של נדב ואביהוא? מה היה עונשם?
- מהו זר? על מה או על מי, אנחנו אומרים שהוא זר? כיצד יכולה אש להיות זרה?
- מהו ההיפך של זר? וההיפך של "אש זרה"?

לאחר האסון מנסה משה לנחם את אחיו אהרון. אהרון שותק.
”וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֶהָרֹן הוּא אֲשֶׁר־דָּבַר ה' | לֵאמֹר בְּקִרְבִּי אֶקְדָּשׁ וְעַל־פְּנֵי כָל־הָעָם אֶנְבֵּד וַיִּזְם אֶהָרֹן”

(ויקרא י ג)

- כיצד הייתם מצפים שאהרון יגיב? האם תגובתו מפתיעה?
- כיצד מגיבים אנשים שאסון כזה מתרחש במשפחתם
- מדוע נדם אהרון? איזה רגש מסתתר מאחורי שתיקתו
- אילו דיבר אהרון- מה לדעתכם, היה אומר?

שיר לפרשה: "שתיקה" / אני גפן

- כיצד יכולה שתיקה להיות צרחה גדולה?
- מה אבטאת שתיקה לרצתכם?
- מתי אתם שותקים? איפה רגש אבטאת השתיקה שלכם?
- האם קשה / קל לנו לשתוק?
- מתי נעים לך כששותקים סביבכם ומתי לא?

לאחר שהסתיימו שבעת ימי המילואים שבהם למדו הכוהנים משה את עבודת הקורבנות, הגיע היום השמיני, יום חנוכת המשכן. משה מצווה את הכוהנים להקריב את קורבנותיהם ואת קורבן העם. לאחר שמסתיימת הקרבת הקורבנות, משה ואהרון נכנסים יחד לאוהל מועד, ובצאתם הם מברכים את העם.

אש יוצאת מלפני ה' ושורפת את הקורבן שעל המזבח. העם הנרגש עומד מחוץ לאוהל מועד, המשכן נחנך וההתרגשות רבה.

לאחר הרגע החגיגי הזה של ברכת אהרון ומשה, לוקחים בניו של אהרון, נדב ואביהוא, כל אחד את המחתה שלו (כלי ששימש להרמת גחלים או קטורת) ומקריבים "אש זרה", שלא צוו להקריב. מיד יצאה אש שגרמה למותם.

משה מנסה לנחם את אהרון, ואהרון שותק. "ויידום אהרון". אלעזר ואיתמר, בניו הנותרים של אהרון נכנסים לעבודה במשכן במקום אחיהם. לאחר אירוע זה מצווה משה את אהרון ובניו שלא לשתות יין בהיותם במשכן.

בהמשך, מסביר ה' למשה ולאהרון אילו חיות הן טהורות ומותרות להקרבה ואכילה, ואילו חיות הן טמאות. כך גם לגבי העופות, הדגים והזוחלים השונים.

הפרשה ואני: שמיני

מילה **וידום** אפשר לראות משמעויות שונות- וידום- מלשון דממה. שתיקה (לעומת בכי, מספד או זעקה), מלשון דמ"מ. אבל יש שראו במילה וידום - עצירה. מלשון "דום" כמו עמידת דום. לעומת אהרון ובניו-ישראל נצטוו לבכות את מות בני אהרון, כפי שנאמר "וְאַחִיכֶם כָּל בַּיִת יִשְׁרָאֵל יִבְכוּ אֶת הַשָּׂרְפָה אֲשֶׁר שָׂרְף ה'".

- מה לדעתכם פירוש המילה "וידום" בתגובתו של אהרון?
- מדוע נדרש העם לבכות ולהתאבל על בני אהרון שוחחו עם בני ביתכם:
- כיצד הם מציגים למשמע בשורה קשה? מה עולר להם להתמודד עם בשורות קשות?
- איזו חשיבות יש להשתתפות הציבור בצערו להיחיד?

ניחום אבלים

ניחום אבלים הוא מנהג עתיק יומין. כאשר נפטר קרוב מקרובין של אדם- נהוג לבוא ולבקרו ולנחמו. כבר בספר בראשית ה' מנחם את יצחק על מות אביו אברהם. ילדיו של יעקב מנחמים אותו כשנאמר להם ש"טרוף טרוף יוסף". במסכת מועד קטן נאמר "בכו לאבלים ולא לאבדה, שהיא למנוחה - ואנו לאנחה", קריאה למנחמים למקד את צערם בעזרה לאבלים, ולא באבל על הנפטר.

האם קרה שקרובתך אונו שיהיה בעיניכם
גדול יותר מחוזרת המעסה שצרת?
האם קרובתך צונו נחום במידתו באלו טעויות
אצלתי?
איך תגישי את צורתך בעיניו?

חכמי המשנה לומדים מהפסוקים שהקב"ה מדקדק דווקא עם הצדיקים (הקרובים אליו - סביבותיו) שלא יטו מדרך הישר אפילו מעט. את הצדיקים ה' מעניש אפילו על נטיה קטנה מדרך הישר, נטיה שלא היה מעניש 'סתם' אדם.

פרשנים הסבירו בדרכים שונות את הדקדוק עם הצדיקים.

- מה דעתכם על הגישה הזו לפיה אנשים הנמצאים בקרבה גדולה מאוד לה' נענשים בחומרה רבה יותר על חטאים 'קטנים'?
- היכרו בסיפורים נוספים מהתורה או התנ"ך כאלו בו אדם גדול, נביא או צדיק נענשים בחומרה על מעשה קטן.
- כתבו את שם הדמות, החטא והעונש.

"כַּחוּט הַשֵּׁעָרָה"

אמר איוב: לא היו דומין בניו של אהרן למטהו. מטה אהרן, נכנס יבש ויוצא לח, שנאמר: "ויוצא פרח ויצץ ציץ". טיטוס הרשע, נכנס לבית קדש הקדשים, גדר את הפרוכת, נכנס בשלום ויצא בשלום.

ובני אהרן נכנסו להקטיר ויצאו שרופים, שנאמר: בקרבתם לפני ה' (ויקרא רבה ג,ה)

- במדרש שקראתם נמשלים בניו של אהרון למטהו של אהרון, והמדרש מסביר שזולתם היה שונה. מה קרה למטה של אהרון? ומה קרה לבניו של אהרון?

המדרש ממשיך ומשווה בין טיטוס הרשע שנכנס לקודש הקודשים במטרה להחריב ולטמא את בית המקדש- ויצא מהמקדש בשלום, לעומת בניו של אהרון שנכנסו במטרה להקטיר קטורת- לעשות את עבודתם בקודש- ולא יצאו בשלום.

- מה מפריע לחכמים בעונשם של נזב ואביוהו? כיצד הם מרגישים כלפי העונש של בני אהרון?

פרשת שמייני

מה בפרשה

לאחר שהסתיימו שבעת ימי המילואים שבהם למדו הכוהנים ממשה את עבודת הקורבנות, הגיע היום השמיני, יום חנוכת המשכן. משה מצווה את הכוהנים להקריב את קורבנותיהם ואת קורבן העם. לאחר שמסתיימת הקרבת הקורבנות, משה ואהרון נכנסים יחד לאוהל מועד, ובצאתם הם מברכים את העם. אש יוצאת מלפני ה' ושורפת את הקורבן שעל המזבח. העם הנרגש עומד מחוץ לאוהל מועד, המשכן נחנך וההתרגשות רבה.

לאחר הרגע החגיגי הזה של ברכת אהרון ומשה, לוקחים בניו של אהרון, נדב ואביהוא, כל אחד את המחטה שלו (כלי ששימש להרמת גחלים או קטורת) ומקריבים "אש זרה", שלא צוו להקריב. מיד יצאה אש שגרמה למותם.

משה מנסה לנחם את אהרון, ואהרון שותק. "ויידום אהרון". אלעזר ואיתמר, בניו הנותרים של אהרון נכנסים לעבודה במשכן במקום אחיהם. לאחר אירוע זה מצווה משה את אהרון ובניו שלא לשתות יין בהיותם במשכן.

בהמשך, מסביר ה' למשה ולאהרון אילו חיות הן טהורות ומותרות להקרבה ואכילה, ואילו חיות הן טמאות. כך גם לגבי העופות, הדגים והזוחלים השונים.

פרשת שמני לימוד ושיח

יזם - נדם, פועל, שורש: דמ"מ,
בניין: נפעל, הטייה: עתיד

השתתף, נאלם

”וּיִזְם אֶהֱרֹן”

רגע של קריאה יחפה.

חנוכת המשכן מסתיימת באסון כבד ומר. יום החג הפוך באחת ליום אבל:

”וַיִּקְחוּ בְנֵי־אֶהֱרֹן נֹדֵב וְאַבְיָהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ בְּהֵן אִשׁ וַיְשִׂימוּ עָלֶיהָ קֹטֶרֶת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֶתֶם: וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'.”

(ויקרא י א-ב)

מה היה המעשה של נדב ואביהוא? מה היה עונשם?
מהו זר? על מה או על מי, אנחנו אומרים שהוא זר? כיצד יכולה
אש להיות זרה?

• מהו ההיפך של זר? וההיפך של "אש זרה"?

לאחר האסון מנסה משה לנחם את אחיו אהרון. אהרון שותק.
”וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אֶהֱרֹן הוּא אֲשֶׁר־דָּבַר ה' | לֵאמֹר בְּקֹרְבִי
אֶקְדָּשׁ וְעַל־פְּנֵי כָל־הָעָם אֶנְבֹּד וַיִּזְם אֶהֱרֹן”

(ויקרא י, ג)

- כיצד הייתם מצפים שאהרון יגיב? האם תגובתו מפתיעה?
- כיצד מגיבים אנשים שאסון כזה מתרחש במשפחתם
- מדוע נדם אהרון? איזה רגש מסתתר מאחורי שתיקתו
- אילו דיבר אהרון- מה לדעתכם, היה אומר?

שיר לפרשה: "שתיקה" / אביב גפן

להאזנה

- כיצד יכולה שתיקה להיות צרחה גדולה?
- מה אגטאת שתיקה לדעתכם?
- מתי אתם שותקים? איזה ראש אגטאת השתיקה שלכם?
- האם קשה / קל לנו לשותק?
- מתי נעים לב כששותקים סביבכם ומתי לא?

פרשת שמיני שרים יחד

איך נוכל השיר?
קראו כאן

"פְּחוּט הַשְּׁעָרָה"

אמר איוב: לא היו דומין בניו של אהרן למטהו. מטה אהרן, נכנס יבש ויוצא לח, שנאמר: "ויוצא פרח ויצץ ציץ". טיטוס הרשע, נכנס לבית קדש הקדשים, גדר את הפרוכת, נכנס בשלום ויצא בשלום.

ובני אהרן נכנסו להקטיר ויצאו שרופים, שנאמר: בקרבתם לפני ה'" (ויקרא רבה ג,ה)

- במצרים שקראתם נמשלים בניו של אהרון למטהו של אהרון, והמצרים מסביר שזולתם היה שונה. מה קרה למטה של אהרון? ומה קרה לבניו של אהרון?

המדרש ממשיך ומשווה בין טיטוס הרשע שנכנס לקודש הקודשים במטרה להחריב ולטמא את בית המקדש- ויצא מהמקדש בשלום, לעומת בניו של אהרון שנכנסו במטרה להקטיר קטורת- לעשות את עבודתם בקודש- ולא יצאו בשלום.

- מה מפרע לחכמים בעונשם של נדב ואביהוא? כיצד הם מרגישים כלפי העונש של בני אהרון?

חכמי המשנה לומדים מהפסוקים שהקב"ה מדקדק דווקא עם הצדיקים (הקרובים אליו - סביבותיו) שלא יטו מדרך הישר אפילו מעט. את הצדיקים ה' מעניש אפילו על נטיה קטנה מדרך הישר, נטיה שלא היה מעניש 'סתם' אדם. פרשנים הסבירו בדרכים שונות את הדקדוק עם הצדיקים.

- מה דעתכם על הגישה הזו לפיה אנשים הנמצאים בקרבה גדולה מאוד לה' נענשים בחומרה רבה יותר על חטאים 'קטנים'?
- היזכרו בסיפורים נוספים מהתורה או התנ"ך כאלו בו אדם גדול, נביא או צדיק נענשים בחומרה על מעשה קטן.
- כתבו את שם הדמות, החטא והעונש.

פרשת שמיני יוצרים

צף לפרשה

ענו על השאלות והמשימות בצף לפרשה

- את מצור "אני והפרשה" כדאי לעמוד עם המשפחה.
- על ה'סוד הכמוס' בפניה- ענו באופן אישי וקפלו את הפינה להסתרת התשובה.

”ונחמה קרובה לבוא”

שבת שלום!